

Jis buvo mums priskaitytas.

Jis buvo mums priskaitytas ir gavęs kitos tarnybos būrą. Apašt. darb. 1, 17.

Čia kalbama apie Judą Iskariotą. Apie jį sakė apaštalas Petras: „Jis buvo mums priskaitytas“. Petras prisimeną ne vieną nuširdžios draugystės valandą su juo. Jis mato Judą mokytinių būryje. Jis mato, kaip jis klausosi Viešpaties žodžių. Jis mato jį, kaip jis vienas su vienu Viešpacziui nuširdžiai išsikalba. Jis girdi, kaip jis, labai nepatenkintas, darė priekaištus Marijai, kai ji sunaudojo Viešpacziui brangų nardų tepalą. Per trejus metus jie buvo kartu. Drauge vaikštinejo, sėdėjo, valgė, matė, ką Jėzus darė, ir girdėjo, ką jis kalbėjo. Kaip jie iki vėlyvos nakties šnekuciuojo, jei Viešpats įvykdėdavo koki žygį, arba tardavo koki žodį, kurio nesupradavo.

„Jis buvo gavęs kitos tarnybos būrą su mumis“. Judas buvo pakauktas kaip ir kiekvienas jo mokytinis. Viešpats buvo patvietęs jį savo tarnybon. Ir jis turėjo toliau plėsti tai, ką per Jėzų buvo pažinęs ir iš jo gavęs. Sulig Diewo valia ir Judas būtų tapęs Jėzaus Kristaus ir jo priskaitymo apaštalu.

Tacčiau Judas Iskariotas neliko Diewo valios įtakojė. Jo valia troško įtakos ir reikšmės. Todėl jis atsisakė nuo Jėzaus. Jis pats išstūrė save iš mokytinių skaičiaus. Jis atšilo nuo jų ir ėjo savais keliais. Laikė valia jis atsisakė nuo tos tarnybos, kurią ir jis buvo gavęs iš Viešpaties. Ir kai jis nutolo nuo Jėzaus, dvasia, kuri sugundė jį toliam nutolimui, taip pagavo jį, kad iš Viešpaties mokytinio jis tapo Viešpaties išdaviku. Tik kada jis buvo atsisakęs nuo Jėzaus, tik kai jis jau stovėjo prie šingoje pusėje, nusistatęs prieš Jėzų, tik tada jis pajuto, ką jis turėjo Jėzuje. Jis įsitikino, kad jis be Jėzaus negali gyventi. Todėl taip šiurpulingai jis užbaigė savo gyvenimą.

Argi wien tik Judas ėjo hituo tamšiuoju keliu? Argi jis šiandie neturi šefėjų? Ar mums nereikia budėti, kad ir ape mus nebūtų pasakytas: „Ir jis buvo mums priskaitytas ir gavęs kitos tarnybos būrą“. Per mūsų krikštą ir krikščionišką pamokymą mes visi dabar esame priskaityti Viešpaties mokytiniams. Ir mes visi gavome tarnybą iš Kristaus, tarnybą tiekti toliau, kas mums buvo duota per jį. Mes kaip krikščionys turime tarnybą, turime kitiems rodyti kelią prie Kristaus, norėdami juos nuvesti tiek toli, kiek patys esame nuėję. Wisuomet turime atsiminti, ir mes esame priskaityti ir gavę hitą tarnybos būrą.

Gal ir tavo gyvenime buvo laikas, kada tu žinojai, kad esi priskaitytas Jėzaus mokytiniams. Tu jautei, kad gawai iš Viešpaties tarnybą. O dabar gal jauti sawnje pasipriešinimo prieš Viešpaties dvasią. Suk Petras upacizai gerai suprato Judą. Wieną kartą jis pats bewieit

buwo pawojuje eiti tokiu pat keliu, kaip ir Judas. Bet tinlamu laiku jis susiprato. Taigi ir mes suprasime sawo nusidėjimus, klaidas ir sawo gyvenimo esmę ir laiku atsigreškime. Kasdien mes turime dėkoti ir garbinti, kad mes esame priskaityti Jėzaus mokytiniams, Jėzaus Kristaus bažnyčiai, Jo surinkimui ir kad mes su pirmaisiais mokytiniais taip pat esame gavę šwentą tarnybą. Amen.

* * *

Gaida: Kas Diewui duodasi waldyti. (P. 143).

1. Jau atlikta! Jisai jau mirė!

Užmerkė Jėzus jau akis,
Ramybės Viešpats atšikyrė,
Gywybės Saulė gaubs naktis.
Mirties kowa jau pabaigta.
Auka didžioji: atlikta.

2. „Jau atlikta!“ Nutilo tarus

Praamžiaus Meilė prakilni,
Palaužtą žirdį jau uždarė
Sžaltasis kapas akmenų,
Jėgų jėga jau išlemta.
Auka sunkioji: atlikta.

3. Jau atlikta! Jūs mano kaltės,

Jau nebesmerkite žirdies!
Nes Kristaus kraujas, Dangų maldės,
Mane wadawo nuo mirties!
Ramybė kryžium man pirktą,
Auka šventoji: atlikta!

4. Jau atlikta! Kad gi įvyktų,

Ko laukia siela ilgesn!
O, kad gi jis mielai sutiktų
Išėtis ir manoj žirdn,
Kur meilės prirengta wieta!
Auka brangioji: atlikta!

5. Jau atlikta! Pas Kristaus kryžių

Numiršiu kūno geiduliams,
Pas kapą dvasioje atgysiu,
Bendraudamas su angelais.
Dangaus anga man atwerta
Auka didžioji: atlikta!

Wersta iš wokiečių kalbos „Es ist vollbracht. Er ist verschieden“.

Kriščionybė Azijoje.

(Tęsinys.)

Kinų tauta yra sunkiausiai prieinama kriščionybei iš visų Azijos tautų. Sena kultūra ir tūkstančiais metų nusistovėjusi kinų tautos filosofinė religija — konfucijonizmas yra didžiausia kliūtis evangelijai įsiveržti į kiniečio širdį, į jo gyvenimą. Visai kitaip yra su tautomis, kurių kultūra žema ir religija primitivi ir sudaiktinta. Ten kriščionybė neįama laipo aukštesnė ir kultūringa religija. Tuo ji imponuoja, kad „aukščiausia Dievą“ ir „amžiną gyvenimą“ arba „sielos išganymą“ padeda žmogui surasti. Kiniečiui šitie daiktai nereikalingi. Jis jaučia esąs sutapęs su dievybe gamtoje, jei jis gyvena taip, kaip gamtos įstatai liepia, nes tie įstatai yra „dieviški“, ir gamta bei patys žmogus yra taipgi dieviški — „žmogus iš prigimtųjų yra geras“, šalo kinų filosofinės religijos kūrėjas Konfucijus. Amžiną gyvenimą kinietis turi savo tautoje, jei jis neišsiskiria iš jos, tokiu nors būdu sulaužydamas savo „amžinosios tautos“ papročius bei tradicijas, kurios yra taipgi „amžinos“, neliečiamos ir šventos.

Sielos išganymas kiniečiui yra visai nereikalingas, nes jam nėra „pikto“, kuris žmogaus sielą žudo ir ją prapuldo, atskiria nuo Dievo. Asmeninio Dievo filosofijai nusiteikęs kiniečio protavimas nepripažįsta, todėl jis nepripažįsta ir žmogui asmeninės sielos, kuri ilgėtis ir trokštų asmeninio Dievo. Kiniečiui yra viena didelė siela — gamtos dvasia, pasireiškianti visatoje, ir žmogaus siela — tos didelės sielos mažas pasireiškimas. Taigi Dievas, žmogus ir gamta sutampa į vieną ir yra vienas ir tas pats. Tai tokio dar reikalinga išganymo? Konfucionizmui nėra „kito pasaulio“, kuriam priešais pastatomas „šis pasaulis“ ir nėra „kito gyvenimo“, kuris reikalinga gyti po „šio gyvenimo“. Jam yra tikrai vienas gyvenimas pomirtinis gyvenimas yra šio gyvenimo tęsinys. Miręs kinietis vis tiek lieka savo šeimos ir savo tautos nariu ir su tauta gyvena. Jis yra savo šeimos bei tautos nariu po mirties gerbiamas ir net garbinamas, jei jis to nusipelnė. Ši tos minties ir kyla mirusiųjų šeimos bei tautos narių kultas — garbinimas. Todėl kiniečiui yra sunku suprasti, kodėl jis turėtų garbinti Kristų, kuris nepriklauso jo tautai, nors jis ir labai buvo kilnus ir dieviškas. Jis gali Kristų, geriausiu atveju, tikrai gerbti, bet jokių būdu negarbinti. Todėl jis negali ir kriščionybės priimti.

Konfucionizmas yra kinų tautos ir kinų valstybės oficiali religija. Kitos religijos yra šventimos ir tinka tikrai „šventimiesiems“. Miestų gyventojai, kurių yra apie 20% visų krašto gyventojų, lengviau pasiduoda šventimais įtakai — kultūrai ir religijai, nes jie lengviau kaip kaimo gyventojai gali išsilaužti iš savo šeimos religinės grandinės, jungiančios juos su jų mirusių bocių dvasiomis. Todėl miestuose kriščionybė labiau ir plinta. Kaimo gyventojai gyvena patriarchališkai ir pavieniai asmenys savo asmeniško gyvenimo visai neturi, todėl negali turėti nė savo asmeninės nuomonės, nė religijos kaip neturi asmeninės sielos. Kas atsisiskiria nuo šeimos, priimdamas kitą religiją, tas atsisiskiria ir nuo viso to dvasinio turto, amžiais sukaupto šeimos protėvių, ir tuo savo žngiu užgauna visų savo bocių dvasias ir kartu didžiąją tautos bei visatos dvasią. Ir tas laikoma didžiausiu praskaltėliu. Dėl šitų priežasčių ir šalinasi kiniečiai kriščionybės. Ne todėl, kad kriščionybė kaip religija atrodėtų jiems bloga, netikusi. Šie kriščionybėje mato daug gero ir kilnaus. Bet jie dėl jos nenori nustoti savo tautos dvasios turtų nė po mirties savo šeimos ir savo tautos narių pagarbos bei mirusiųjų bocių dvasių draugiškumo.

Rewoliucijai sugriovus kinų monarchinę valstybę, apnuojo kiek ir konfucionizmo absoliutizmas. Kartu pradėjo

griuti ir šeimos patriarchalizmas bei tautos religingumas. Bet kriščionybei iš to yra mažai naudos. Tie žmonės, kurie pagauti rewoliucijos dvasios griaua viską, kas jų tėvams buvo „šventa“, ar tai būtų šeima, tauta ar religija, kriščionybei nenaudingi. Ir tokios dvasios žmonių Kinijos miestuose dabar labai daug. Jie yra ne vien savo kinietiškos religijos bet ir kriščionybės aršiausi prieštai. Šita rewoliucinė dvasia smarkiai plinta jau ir kaimuose ypatingai jaunuomenės tarpe ir judina tūkstančiais metų nusistovėjusi kinų tautos gyvenimą iš pamatų. Iki šiol kiniečiui buvo statoma pasirinkti: Konfucijus ar Kristus? Dabar jam dar sunkesnis pasirinkimas: tauta ar komunizmas? Bet yra žmonių, kad kiniečio „amžinas“ tautiškumas, surištas su religija pajęs nugaleti kiniečio sielai švetimą komunizmą. Kaip kriščionybė, taip ir bedievišką komunizmą kinietis sutinka su ta viena kulsia pastaba: „nieko čia naujo nė ypatingo, ko nebūtų pasakę nė mokinę mūsų klasikai!“ Rewoliucija, katras, naujos pažiūros, komunizmas griauja ir ardo senąją Kiniją. Kada ateis atsisistatymo laikas po griovimų, tada kinų tautai bus brangintina kiekviena pozityvi dvasinė jėga, tada bus brangi jai ir kriščionybė. (Bus daugiau.)

Liuteris Witenberge.

(Tęsinys.)

Kimtos ir linksmos kalbos čia skambėdavo. „Ponia Muzika“ žavėdavo senus ir jaunus. Liudelsis čia irgi atsilankydavo. Mirtis išplėkė du jo kūdikius, mažytę Elzytę 1528 metais ir labai mylimą 14 metų Magdalėną 1542 metais. Be to, ji vargindavo ligos ir sunkios sielos kowos. Liuteris ryžosi susikrimtes apleisti Witenbergą, nes studentija ir uniwersitetas, jam atrodė, esą sugedę. Nebuvo jam lemta čia mirti. Jis mirė savo tėviškėje. Ši Eislebeno jo laimona atgabeno į kiuos kambarius. Dabar namas tuštėja. Liuterio našlė išvyko su savo vaikais į Torgan'ą ir ten mirė 1552 metais. Namais wis dėlto pasiliko Liuterio ipėdinių (vaikų) paweldima nuosavybė. Elektorius 1564 metais namą wėl atpirko uniwersitetui. Dabar čia buvo studentų bendrabutis. Liuterio auditorijose studentai ruošdavo savo disputus. Ši Liuterio gyvenamųjų namų pradėdavo žngiuoti iškilmingos uniwersiteto eisenos. 19 himtmety namas gerokai apgriuvo. Fridrihas Wilhelmas IV jį atstatė nuo 1844 iki 1883 metų.

Liuterio namas dabar traukia keleivius, kaip garšus reformacijos muzėjus. Daug swarbių dokumentų, raštų, knygų ir paweišlų ten galima pamatyti. Wiša dvasiška kowa, sufelsta humanizmo ir reformacijos, gywai praslenka pro atis.

Tarpe kitų retenybių paminėtinas Liuterio laikšas imperatoriui Karoliui V, parašytas po Wormso reichstago. Griždamas iš šio reichstago, Liuteris jį parąšė Friedberg'e Hesioj 1521 metais, balandžio 28 diena, ir pasiuntė Szpalatinui į Wormsą. Imperatorius šito laikšo negawo. Liuteris jame aprašo Wormso įwngius, ypacz derngbas su kancleriu Hieronymu Wehum ir Dr. Peutingeriu.

Laikše Liuteris kulsiai, bet aiškiai, twirtai išweda, kad Diewo žodis yra brangiausias daiktas. Tas žods turis wiewptauti ir turėti didžiausią laiswę. Wišuose pasauliniuose dalykuose jis mielai noris klausyti imperatoriaus, bet diewiškuose ir amžiniuose dalykuose wien tikrai Diewą, kuris yra tiesa, gerbiąs. Šo knygos nebuwo Wormso sukrikuotos rementis Szwentuoju Raštu. Jis rašo: „Nuogirdžiai linkiu Šo Imperatoriškai Didenybei, wišai walstybei ir kilniai wokiečių tautai wišo gero. Norėčiau, kad wišitiktų, paweikti Diewo malonės. Aš nieko kita neieškojau, tikrai norėjau patarnauti Diewo garbei ir wišų žmonių išganymui.“ (Bus daugiau.)

Padirbėkime!

Aušta pavasaris. Visur jau sutirpo sniegas, upės išnešė ledus. Grįžta paukšteliai į savo lizdelius ir netrukus sužaliuos pievos, ir sodai žiedais pasipuoš. Laukuose pradės krutėti darbštieji artojai. Trumpai sakant, pavasarį gamtoje reiškiasi daugiau gyvybės ir grožio, o žmonių gyvenime darbštumo ir judrumo.

Todėl žmonės dažnai su pavasariu lygina žmogaus jaunystę. Juk jaunystėje taip pat daug grožio, daug skaisčių žiedų, judrumo. Kaip pavasarį, taip ir jaunystėje gyvybė liejasi tiesiog per kraštus. Taigi pavasaris yra labiausiai jaunuomenės mėgiamas laikas.

Gražių pavasario laiku reikėtų prisiminti ir jaunuomenės veiklumą. Jaunuomenė turi daug jėgos, gyvybės, ir skaisčių vilties žiedų. Tačiau nevisuomet reiškiamos, gražiame, gerame veiklume.

Veiklus yra tas, kurs daug veikia, daug dirba ir neša savo bendruomenėj ar organizacijoj naudingą darbą. Veiklus žmogus visuomet kupinas įvairių sumanymų, iniciatyvos ir darbštumo. Jis ne tik pats veikia, bet ir kitus stengiasi įtraukti į darbą, padaryti veikliais. Veiklų visur pastebėsi ir iš nerangių ir apsnūdusių tarpo lengvai išskirsi. Jis visų dėmesį patrauks ir jaunuomenės susirinkimuose ir šiaip jau įvairiuose pasitarimuose.

Mums, evangelikams, dar trūksta veiklumo. Tai liudija mūsų organizacinis gyvenimas. Juk mūsų Evangelikų S-gos skyriuose energingai veikia tik vienas kitas narys, o visi kiti yra nerangūs. Tie veiklieji dirba valdybose, susirinkimuose ir kitus reikalus atlieka, o dauguma narių yra tik paprasti klausytojai. Taip neturėtų būti. Susirinkimai būtų

daug įdomesni, o pats veikimas daug gyvesnis, jeigu visi nariai įsitrauktų į darbą.

Tuo ateis vasara. Pradėsime ruošti šventes. Chorai lankys vieni kitus, savo gražiais giedojimais linksmindami minias žmonių. Toms šventėms ruoštis dabar pats laikas. Turime parodyti, kad evangelikų jaunimas moka gražiai praleisti vasaros šventadienius po atviru dangumi. Mūsų chorų giesmių aidai, kad sklistų toli, toli po plačią apylinkę, liaupsindami Aukščiausiojo galybę savo jaunatviškais balsais.

Andrius P-s.

Gerosios tarnaitės.

Garsaus pedagogo Postalozzi tėvas mirdamas pasivadino savo ištikimąją tarnaitę ir sakė: „Barbele, dėl Dievo meilės prašau tavęs, neapleisk mano žmonos ir trijų vaikučių, po mano mirties; be tavo pagalbos jiems bus labai sunku“. Ji pasižadėjo tai ir laikė savo pažadėjimą iki mirties.

Vienas iš geriausių žmonijos prietelių Anglijoje, grafas Shaftesburg, užaugo formaliai šaltoje, netiknčioje šeimoje. Bet viena sena, ištikima tarnaitė Marija Millaitė pasakojo vaikeliui istorijas iš Šventraščio ir mokino jį melstis. Tik dėka šios tarnaitės jis tapo vienu iš tikrų krikščionių ir geradarių žmonių.

Kada garsųjį pamokslininką Joną Wesley išjuokė vienas netikintis žmogus, sakydamas, kad jo pamokslų nesiklausas nei vienas rimtas žmogus, tiktai tarnaitės, Wesley atsakė:

— Tegul atsiverčia visos Anglijos tarnaitės, tai greitai laiku ir jų ponai išpažins Evangeliją!

Lietuvių Ev. Liut. Literatūros klausimu.

Jau baigiasi trys metai, kai Lietuvos evangelikų parapijose išviešpatavo ramybė. Per tą laiką daug gero padaryta. Atlikta didelių ir mažų remontų, beveik kiekvienoje parapijoje įsisteigė L. E. S-gos skyriai, parapijų medžiaginė būklė irgi gerėja. Bet vis tik mes jaučiame kaž kokią lietuvių evangeliškos literatūros trūkumą.

Senieji prieškariniai, kad ir negausūs, leidiniai iš Tilžės ir Klaipėdos jau labai retai kur bepasitaiko, o naujų knygų labai mažai tepasirodo. O kad ir išleidžia, tai apie išleidimą nieks neskelbia ir tik atsitiktinai, po kelių metų teišgirsti, kad tokia tai naudinga knyga išėjusi. Mano nuomone, jau yra žmonių, kurie galėtų tą trūkumą šalinti. Jau turime gražų būrelį jaunų kunigų, mokytojų, studentų, moksleivių ir šiaip geros valios žmonių, kurie sugebėtų tą darbą dirbti. O dirbti būtinai reikia. Pamanykit, ar nebūtų naudinga ir gražu, kad kiekvienoje parapijoje būtų parapišnis evangelikų knygynas ir skaitykla. Šventadieniais žmonės prie bažnyčių ima rinktis pora valandų prieš pamaldas ir šį liuosą laiką sunaudoja tuštiesiems pašnekėsimams. Esant skaityklai — knygynui, galėtų užėiti pasiskaityti naudingų laikraščių ir knygų ir pasiimti dar į namus. Tas ne vieną atitrauktų nuo nenaudingų dalykų ir įpratintų į naudingą skaitymą.

O mūsų jaunimui, norinčiam evangeliškai išsi-auklėti, tai jau būtinai reikalingas dalykas. Juk tiek mažai mes žinių teturime apie didžiuosius reformatorius: Dr. M. Liuterį, Melanchtoną, Kalviną, Cving-

į. Husą, Viklifą, Savonarolą. Apie daugelį jų mūsų jaunieji ir senieji net girdėti nėra girdėję. O kad ir girdėjo pav. apie Dr. M. Liuterį, tai žino tik tiek, kad jis evangelikų tikėjimą reformavo ir daugiau nieko. Bet kaip ir kokiose aplinkybėse tie didieji žmonės gyveno, dirbo, rašė, mąstė, kovojo ir kentėjo, tai jau daugumai yra paslaptis, o žinoti tikrai tai turėti. Pagaliau apie reformacijos plėtimąsi mūsų tėvynėj Lietuvoje irgi mažai ką nežinome. Kokiomis temomis dar reikėtų literatūros, o gi štai: tikėjimo, doros, pacifistinių klausimų, kelionių aprašymų, šeimos santykiai, ir t. t. Kas šį darbą norės dirbti, pasirinkti ras iš ko. Kokie veikalai geresni ir greičiau galėtų pasirodyti, ar verstiniai, ar originalūs? Svetimose kalbose yra gana gerų veikalų ir todėl pirmoje vietoje ir greitesniam šio trūkumo užpildymui reikėtų išversti iš svetimų kalbų, o kas sugeba gali rašyti ir originalius.

Naujai išleistas knygų ir trumpas jų recenzijas dėti „L. E. Kelyje“. Tam reikalui reikėtų įvesti „Mūsų raštų“ skyrių. Š. m., nepamenu kokiame Nr. „Sėjėjo“, buvo paminėtos keleta reformatų išleistų knygų, gal jos ir mums naudingos būtų, o jei naudingos, tai taip tylomis praeiti irgi negalima. Todėl būtų labai pageidaujama, kad „L. E. Kelias“ paskelbtų gerų evangelikų knygų, dabar esančių rinkoje sąrašą, taip pat skelbti ir ateity pasirodančias. Kaip teko girdėti, kai kurios parapijos mano įsisteigti parapišines skaityklas ir knygynus, bet susiduria su aukščiau minėtais trūkumais.

Todėl, kas kokią darbą nusimano galįs atlikti, tegu tai nedelsdamas daro Viešpaties Dievo garbei ir mūsų žmonių dvasiškai gerovei.

J. K-nas.

Šis tas apie tikybas.

Pasaulyje yra labai daug ir įvairių tikybų. Daug tikybų yra viena į kitą labai panašių, bet nemažas jų skaičius ir visai skirtingų. Vienos jų turi milijonus savo narių, kitas gi tesudaro labai mažas žmonių skaičius. Čia prisiminsime šį tą apie didžiausias, labiausiai paplitusias tikybas.

Krikščionys rašo iš kairės į dešinę, žydai iš dešinės į kairę, budistai (kiniečiai, japonai) iš viršaus į apačią. Mahometonai (turkai totoriai ir dalis kitų) rašo kaip ir žydai — iš dešinės į kairę. Reikia priminti, kad daugumą mahometonų valdo krikščionys, būtent, Azijoje, Afrikoje ir kitose rytų šalyse.

Jei arčiau pasižiūrime į tikybų gyvenimą, jei sekame jų darbuotę, tai matome, kad visos tikybos stengiasi kuo plačiausiai paplisti ir kiek galėdamos ieško sau sekėjų. Tik žydai sudaro išimtį, nes jie beveik vengia kitų tikybų žmones priimti į izraelitų skaičių. Visame pasaulyje šiandien žydų priskaitoma apie 15 milijonų. Daugiausia žydų yra Rusijoje ir Lenkijoje. Šiose abiejose valstybėse jų skaičius siekia apie 6 milijonus. Mažiausia žydų gal būt yra Portugalijoje, nes čia 6 milijonams gyventojų teprikskaitoma tik 1200 žydų. Taipgi labai maža ir Ispanijoje.

Senovėje, kaip parodo istorija, Ispanijoje ir Portugalijoje žydų buvo labai daug, tačiau 1492 m. Ispanijos karalius Ferdinandas juos iš Ispanijos išvijo, paskelbdamas įsakymą, kad per 4 mėnesius visi žydai turi arba apsikrikštyti, arba apleisti šalį. Kas liks — tam mirtis. Žinoma, beveik visi žydai ir išvažiavo, išskyrus mažą dalelę tokių, kurie apsikrikštino, nors slapta ir laikėsi savo tikybos ir pil-

dė jos apeigas. Jie tokiu būdu slapta išlaikė čia savo tikybą ir iki šiai dienai. Nemažas skaičius tokių slaptų žydų, vadinamų moranais, buvo susekta ir išžudyta. Iškeliauvę iš Ispanijos žydai pasklido po Prancūziją, Italiją, Vokietiją ir kitas šalis. Truputį vėliau ir Portugalų karalius išvarė beveik visus žydus tokiu pat būdu, kaip ir Ispanų, tik čia išvažiuojančių žydų buvo dar atimami vaikai ir krikštijami. Dėlto daug žydų savo vaikus išžudė, kad tik jie nebūtų apkrikštyti.

Daugiausia pasaulyje yra krikščionių. Jų skaičius siekia apie 650 milijonų. Krikščionys yra suskile į daug įvairių tikybų, o tikybos į daugelį sektų. Po krikščionių seka budistai, turėdami apie 540 milijonų pasekėjų. Budistai skiriasi į 84 tūkstančius įvairių mokslų. Jų šventoji knyga turi 592 tūkstančių eilučių ir yra daug didesnė už mūsų Šv. Raštą. Krikščioniškame pasaulyje iš visų krikščioniškųjų knygų, labiausiai išsiplatinusi yra Biblija. Ypač protestantai yra uoliausi jos platintojai ir turi net draugijas, sudarytas vien Šv. Rašto platinimui. Londono Protestantiškoji Biblijų Draugija Šv. Raštą yra išvertusi daugiau, kaip į tūkstantį įvairių kalbų ir išplatinusi daugiau kaip 200 milijonų knygų.

Maldingumo atžvilgiu, daugiausia meldžiasi Tibteto gyventojai. Čia yra daug vienuolynų, kur vienuoliai nieko daugiau nedaro, kaip tik meldžiasi. Kad nuo meldimosi nepavargtų lūpos ir liežuviai, vienuoliai naudoja nedideliais, rankiniais maldų malūnėliais. Maldas surašo ant popierio, įdeda į malūnėlio ratą ir paskui tą ratą ranka suka. Tokiu būdu vienuolis meldžiasi nesivargindamas. Bet kaip žiūri į tokią maldą Tas, kuris pasakė: „O melsdami, ne būkite daug kalbančiais, kaip pagony“. Mat. 6. 7.

Laikrodis.

Kiekviena šeima turi laikrodžius, pagal kuriuos skirsto savo gyvenimo žemiškuosius veiksmus ir eigą. Laikrodžiai skambina valandas, ir jų balsas visada mums primena, ką turime daryti, kam pasiruošti, arba ką turėjome atlikti.

Laikrodis gali būti ir mūsų dvasinio gyvenimo žadintoju. Jo valandos vis teprimena mums tai, ką tikras krikščionis žinoti ir prisiminti turi.

Laikrodis skambina pirmą valandą, — prisimink, kad yra vienas Viešpats Dievas, Kurs sutvėrė dangų ir žemę. Ir tik vieno dalyko Jis iš tavęs reikalauja: mylėti ir garbinti savo Sutvėrėją.

Antrą valandą, — prisimink, jog yra du didžiausi prisakymai: „Mylėk Viešpatį Dievą savo iš visos širdies, iš visos sielos. Tas yra pirmas ir didžiausias prisakymas. O antras yra tam lygus: Mylėk artimą savo, kaip pats save. Ant tų dviejų prisakymų remiasi visas įstatymas ir pranašai.“ (Mat. 22. 37 — 40). Iš mūsų reikalaujama ir kitų dviejų dalykų: Saugotis pikto ir daryti gera; o sulig mūsų darbų priklausys po mirties ir mūsų gyvenimas.

Trečią valandą, — prisimink, kad yra trys asmenys viename Dievuje: Tėvas, kurs sutvėrė mus; Sūnus, kurs atpirkė mus; ir Šv. Dvasia, kuri apšvietė mus, nes Dievas yra Trejybė. Prisimink, kad vienas Trejybės Dievas reikia garbinti: mintimis, protu ir valia.

Ketvirtą valandą, — prisimink, jog yra keturi paskutinieji mūsų gyvenime daiktai: Mirtis, teismas, dangus ir pragaras. Mirtis yra neišvengiama, teis-

mo taipgi neišsisaugosime; geriesiems skirtas dangus, blogiesiems — pragaras.

Penktą valandą, — prisimink, kad tau yra duotos penkios Dievo dovanos: regėjimas, girdėjimas, jutimas, skonis ir lytėjimas, kurie turi būti panaudoti Sutvėrėjo garbei ir mūsų sielos išganymui, bet ne Dievo rūstinimui ir sielos pražudymui.

Šeštą valandą, — prisimink, jog yra šešios dienos, skirtos kasdieniniam darbui. Jas turi panaudoti geram ir kilniam darbui, kuris būtų tau pačiam ant naudos, artimui ant gero ir Dievui ant garbės.

Septintą valandą, — prisimink, kad septintoji savaitės diena yra poilsio diena, nuo visų tavo kasdieninių darbų. Šioje dienoje turi ypatingai garbę duoti Aukščiausiam ir mūsų Išganytojui Jėzui Kristui, Kuris šią dieną kėlėsi iš numirusių ir Savo Šventąją Dvasia ant apaštalų išliejo.

Aštuntą valandą, — prisimink, kad yra aštuoni palaiminimai, žmogaus sielai laimėti dangaus gėrybės: „Palaiminti vargingieji dvasėje, nes jų yra dangaus karalystė; palaiminti, kurie liūdi, nes jie bus palinksminti; palaiminti ramybę turintieji, nes jie paveldės žemę; palaiminti, kurie alksta ir trokšta teisybės, nes jie bus pasotinti; palaiminti mielaširdingieji, nes jie apturės mielaširdingystę; palaiminti tyros širdies, nes jie Dievą regės; palaiminti taikieji, nes jie vadinami bus vaikais Dievo; ir palaiminti, kurie persekinėjama kenčia dėl teisybės, nes jų yra karalystė dangaus.“ (Mat. 5. 3—10).

Devintą valandą, — prisimink, jog devintą valandą Kristus mirė už pasaulio nuodėmės. Koks tai brangus ir neįkainojamas pasiaukojimas!

Dievas išgelbējo.

Prie Baltijos jūros yra mažas žvejų kaimelis, kuriame gyvena viena varginga žvejų šeima. Ši šeima turėjo šešetą vaikų, kurių penki dėl skurdo jau buvo mirę, ir tik vienas beliko gyvas.

Kai mažasis žaidavo būdamas prie mōtinės kojų, motina vis žiūrėdavo į kapus, kur jos mirusieji vaikai ilsėjosi. Kai didelės ašaros jai nuriedėdavo per skruostus, ji paimdavo savo vaikelį ant kelių, prispausdavo prie krūtinės ir atrodydavo jai, kad lyg ir šiam mirtis gresia. Vaikas nekantriai žiūrėdavo į mōtinės akis, bet kaip jis ašaras pamatydavo, jis meiliai padėdavo galvą ant mōtinės krūtinės, nes jis žinojo, kad motinai širdis skauda.

Kapai buvo aplink bažnyčią. Mirusieji ilsėjosi arti Dievo namų, kur jie dar gyvi būdami beveik kiekvieną sekmadienį nueidavo. Taip motina su savo vaikeliu labai dažnai nueidavo į kapus ir tyliai stovėjo prie kiekvieno kapo, kurių išviso buvo penki.

Jei vyras, vakare sugrižęs, savo žmonos namuos nerasdavo, tai jis žinojo, kur ji yra ir nuėjęs prie kapų rasdavo savo žmoną su vaikeliais. Kur ji klūpojo ir meldėsi. Jis paimdavo vaikelį ant rankų, o žmona paguosdavo raminančiais žodžiais.

Slinko metai po metu. Mažasis paaugējs ir pasidarē ļaui strops mokinys; bet daudzai kaip mokslas jam rūpējo žvejība. Jis dažnai drauge su tēvu išvažiūdavo į jūrā. Tēvas šypsodamas jam kalbēdavo: „Kitais metais man nerekēs žvejoti, nes tu už mane jau žvejosi“.

Kartā vienas šventes vakare, tēvas išvažiao i jūra žvejoti, kad paskiau galētu kelias dienas pasilsėti. Kaip pradėjo temti, jis paėmė irklus. Jo žmona padavė jam tinklus.

Dešimtā valanda, — prisimink, kad ant kalno Sinai Mozei buvo Dievo duota dešimt įsakymų, kuriuos Kristus taipgi patvirtino. Todėl kiekvienas privalome juos pildyti. Taip pat iš Evangelijos palyginimo apie dešimtį mergaičių, iš kurių buvo tik penkios išmintingos ir prisirengusos sutikti savo Jaunikaitį, kitų penkių gi būta negudrių, nes jos pasivėlavo ir rado jau uždarytas duris. Paruoškime ir savo sielą, kaip jaunąją, kuri tinkamai būtų pasirengusi viską sutikti.

Vienuoliktā valandā, — prisimink, kad nors jau dienas galas artinasi, taču dar nepervēlu likti Kristaus vinyņo darbininku. „Ir apie vienuoliktā valandā jis dar išejo ir rado kitus stovinčius ir jiems tarē: ko čia stovite visā diēnā dykinēdami? Jie jam sakē: kad niekas mūs nepasamē! Jis jiems atsakē: Eikite ir jūs ī mano vynuognā, kas bus teisinga jums užmokēsiu.“ (Mat. 20. 6—7).

Dvylikta valanda, — prisimink, kad jau laikrodys savo apsisukimu skambina paskutine valanda. Gal ir tavo paskutinioji gyvenimo valanda netrukus suskambės, o vis gal dar neprisirengęs jos sutikti esi.

Kristus išrinko dvylika apaštalų ir tik vienas iš jų išdavė Viešpatį į priešinikų rankas. Patyriek save ir prisimink, kiek kartų tu išsižadėjai bei išdavei savo Išganytoją paskutinių dvylikos valandų laikotarpyje? Pagalvok gerai ir melskis, prašydamas atleidimo, nes kas ieško, tas randa; kas beldžia, tam atveriamą ir kas tikrai meldžia atleidimo savo nuodėmių, tam atleidžiama.

Kaip jos vyras jau buvo iš akių išnykęs, ją pagavo didelė baimė. Jai atrodė, kad jos vyras išvažiavo į mirtį.

„Tegul būna tavo valia!“ meldėsi moteriškė i dangu žiūrėdama. Bet jos širdis vis drebėjo iš baimės, ir baiminga grįžo i savo trobele. Čia ją pasitiko sūnus apsikabino motiną, jo akys buvo pilnos ašarų ir pagaliau jis tarė: „Mamyte, ar tėvelis išvažiavo žvejojti?“

„Taip, mano vaikeli, o jūra labai nerami, melskimės kad jis laimingai sugrižtu“, tarė jo motina.

Motina ir vaikas atsiklaupė ir meldėsi taip karštai.

„Uždekime lempa ir pastatykime ją prie lango, kad tėvas iš tolo galėtų mūsų namą pamatyti, o mes nueikime prie kranto“, tarė sūnus. Nors daug audringų dienų motina pergyveno ir jų nebijojo, bet šiandien ji visa drebėjo.

Iš tolo jie pamatė valtį bangų blaškoma. Valtis visai prisiartinio ir išlipo iš jos žvejai tik nebuvo jų tėvelio. Berniukas pradėjo šaukti savo tėveli. Prie jo priėjo senas vyras ir tarė: „Tavo tėvas liko jūroje. Aš mielai būčiau jį gelbėjęs, bet aš negalėjau. Neverk vaikeli, tebūnie Jo valia: Dievo valia visada geriausi, nes aš tai patyriau savo gyvenime.“ Berniukas paliovė verkęs. Kaip motina išgirdo, kad jos vyras liko jūroje, ji apalpo ir tokią ją nugabeno į jos trobele.

Šešios savaitės praėjo nuo tėvo mirties dienos. Sūnus, užėmė tėvo vietą, ir kur jo jėga buvo per silpna, jam kaimynai padėdavo.

Vēl buvo vakaras, ir vēl buvo tokia pat audra. Toli, horizonte, matēsi skēstantis laivas ir girdējosi pagalbos ūauksmas.

„Kas važiuojate su manimi juos gelbėti“, tarė vienas žvejys.

„Mamvte, leisk ir mane“, prašē vaikelis. „Eik ir Dievās tau tepadeda“, tarē motina.

Baisi buvo kova su audra, bet pagaliau jie pasiekė laivą, ir visus paėmė į savo yaltį. Laimingai jie pasiekė krantą ir visi buvo išgelbėti. Čia buvo ir jų tėvelis, kuris stebuklingai kitų žvejų buvo išgelbėtas. Grįžę į savo namelį visi karštai dėkojo Aukščiausiam už jo stebuklingus darbus.

Kai kita diena susiējē zvejai tarēsi, kas kā išgelbējo, tai berniukas jiems tarē: „Ar jūs žinote, kas jus išgelbējo, tai Viešpats Dievas“.

M. Šveinbergeris, III kl. mok. Pagėgiai.

Laiminimo žodžiai.

Viena motina turėjo devynius vaikus. Ji buvo labai darbšti ir labai maldinga. Kai motina karta sunkiai susirgo tai visi vaikai jau buvo suaugę. Vyriausia duktė sužinojus apie motinos ligą, applan-kė ją. Ji atsiklaupė prie motinos lovos ir prašė, kad atleistų jos kaltes. Motina atsakė: aš nè ant vieno nepykstu, tik aš tavęs noriu paklausti, ar tu jau turi Bibliją? Duktė atsakė, kad neturi. Vaikeli, prašau tavęs nusipirk Bibliją, ir pasiskaityk kasdien po straipsnelį iš Naujo Testamento. Aš iki šiol taip darydavau, ir Dievas mane taip stiprino, kad galė-davau kasdien sunkius darbus atlikti. Tu irgi taip daryk, tai tau viskas gerai seksis. Tai buvo motinos paskutiniai laiminimo žodžiai.

G. Pėteraitytė, II kl. mok. Pagėgių Gimn.

Prof. Dr. F. Siegmund-Schulzės paskaita Kaune.

Są. m. kovo 3—7 d. Kaune viešėjo Pasaulio Sąjungos Tarptautiniam Draugingumui per bažnyčias įsteigti generalinis sekretorius prof. Dr. F. Siegmund-Schulzė. Prof. Siegmund-Schulzė yra žymus asmuo, visą savo gyvenimą pažventęs pacifizmo (taikos) idėjai. Lietuvoje yra buvęs prieš 10 metų, kai minėtosios Sąjungos Lietu-
wos skyrius vos tik buvo įsikūręs.

Są. m. kovo 6 d. Karininkų Ramovės patalpoje prof. Siegmund-Schulzė skaitė paskaitą tema: „Eumeninis krikščioniškųjų bažnyčių bendradarbiavimas socialiniam gerinimui ir tarptautinei taikai plėsti“. Paskaita buvo skaitoma wokietų kalba. Protarpiais į lietuvių kalbą vertė p. G. Stankevičiūtė.

Šis sakė: Istorijos bėgnyje įvairios tautos pergyvena kilimo ir nykimo periodus. Priminė Romos, Asirijos, Egipto gyvenimą. Wokietų filosofas Špengleris tvirtina, kad toks tautų žlugimas ir kilimas yra neišvengiamas, kad kiekviena tauta atgija po karo, dėl svetimų įtakos. Prof. Schulzė su tuo nesutinka. Jo manymu, atgijimas įvyksta todėl, kad kiekvienoje tautoje glūdi kažkokių paslaptingos jėgos, kurios padeda jai vėl iškilti. Tos paslaptingos jėgos yra religijoje. Yra sakoma, kad faras atgaiwina žmoniją. Smant karą tokį, koks jis buvo senovėje, dar gal būtų galima kiek tiek sutikti su ta nuomone. Senovės kare, kai išeidavo mūšyje žmogus prieš žmogų, gal dar galėdavo palikti narsesnių, kilnesnių žmonių atžan-
ką, bet dabartinis karas, kuriame wiena bomba gali išnuodinti žymtus nekaltus žmonių ir vaikų, jokių būdu negali „atgaiwinti“ žmonijos.

Pastutiniaisiais laikais buvo susidarius manymas esą galima sukurti gyvenimą be religijos, be aukštesnių principų. Tai iš pradžių bandė įvykdyti Sovietų Rusija. Buvo pašalinta iš waltstybės religija, panaikinta šeima. Tačiau nieko gero iš to neišėjo. Dorovė galutinai patrifo, atsidarė sawitarpis nepasitikejimas, baimė, nesantaika. Pastutiniuoju laiku Sovietų Rusijoje norima grįžti prie senų normų. Sau gražinta šeima, o gal, laikui bėgant, bus gražinta ir religija.

Sawitarpis pasitikejimas yra wiena swarbiausių sąlygų pasaulinei taikai išlaikyti. Įgyvendinus pasitikejimą nors nedidelėje wisuomenės dalyje, lengwa bus jį plėsti ir toliau. Prelegentas duoda gražų tokio pasitikejimo pavyzdį. Wienas turtingųjų Birminhamo (Anglijoje) fabrikantų, norėdamas pagerinti savo fabriko darbininkų būklę, pastatydino 1000 butų ir pasiūlė darbininkams juose gyventi. Tačiau darbininkai atsisakė tai padaryti. Žie manė, kad tai padarę jie padidins savo priklausomumą nuo darbdawio. Po tiek laiko fabrikantas pastatydino dar 1000 butų ir pasiūlė juos wisai kito fabriko darbininkams. Tuomet darbininkai mielai noru persikėlė į butus ir jų santykiai su darbdawiu dar pagerėjo. Žie suprato, kad fabrikantas nori jiems gero, ir juo pasitikejo.

Mes turime eiti į žemesniuosius sluoksnius, bendradarbiauti su jais, igyti jų pasitikejimą. Suk Kristus iš aukštybės atėjo į žemę išganyti žmonių. Pats prof. Schulzė daugelį metų išgyveno darbininkų kwartaluose. Šis sakė nepaprastai susigynęs su biednuomene ir yra įsitikinęs, kad wadinamieji „inteligentai“ daug ko galėtų pasimokyti iš tų žemesniųjų wisuomenės sluoksnių.

Wisos žmonijos pareiga yra daryti wiską, kad karo išvengtų. „Rą gali taikos klausimu nuveikti politikai, jei jūs, religinių organizacijų atstowai, negalite įgyvendinti taikos pasaulyje“, pasakė wienas žymus politikas, besitalebėdamas su prof. Siegmund-Schulzė. Taika gali būti įvykdyta per bažnyčias, išsprendus krikščionišką socialinį klausimą.

Bažnytinis sąjūdis taikai wykdyti jau daug yra nuveikęs. Bažnyčių pareiga yra įsteigti taiką.

Bažnyčios taikos darbai yra trys swarbiausios sąlygos: 1. Bažnyčia turi būti pacifistinė. 2. Bažnyčia turi įvykdyti taiką sawo widuje. 3. Bažnyčia turi igyti itakos wisuomenės gyvenime.

„Swarbiausia, wisi stenkimes, kad mūsų parapijose būtų santaila ir sutarimas. Kai to atsieksime, mokėsime wykdyti ir taikos idėjas“, baigia sawo paskaitą prof. Schulzė.

Šį „Sėjėją“

Mano tėvas sėdi prie wairo!

Prieš daugel metų gyveno turtingas pirklys. Jo tėwai buvo wisai wargingi žmonės. Šis sawo jaunystėj turėjo pasižekimą ir tapo turtigu žmogumi. Šis turėjo ir šeimą, ir trošką, kad jo wafakai sawo jaunystėje būtų laimingesni negu jis, nors ir jis wifur ir wafada turėjo didelę laimę.

Kartą jis nuwaziawo į Ameriką prekybos reikalais. Ir čia jam gerai sekėsi. Po wienų metų jis grįžta į sawo tėwynę. Jo džiaugsmas žirdyje buvo neapšakomas, nes wis galwojo: „kaip dabar bus mano žmona ir mano wafakai laimingi!“ Tačiau jiems beplaukiant pakilo didelė baidra. Bangos mėtė laiwelį lyg tuščią riebutą kėwala. Wisų keleiwų weiduose buvo galima matyti didelę baimę. Pilni išgąscio wisi žiūrėjo į baidrą jūrą. Ir pirklys buvo pilnas baimės, nes bijojo mirties. Šis galwojo apie sawo mylimą žmoną, sawo gerus waikečius ir sawo turtus. Taip begalwodamas, pamatė ant laiwo mažą waišką, kuris ramiai sėdėjo tarp sukrautų prekių ir žiūrėjo su pilnu ramumu į kėlstančią jūrą. Pirklys priėjo prie waišo ir paklausė. Ar tu, waikeuti, nieko nebijai? „Mano tėwas sėdi prie wairo“ — atsakė ramiai waikeutis, — tai ko man bijoti? Tikrai laimingas yra šis waišas. Jo tėwas sėdi prie wairo ir jis yra ramus.

Tada pirklys pagalwojo, kad ir jis turi pasitikeiti dangišku Tėwu ir Jo gailėstingumu ir jis sudėjes rankas lyg kūdikelis meldė: „Tėwe Mūsų...“ Audra nutilo. Bet wėliau šis pirklys wifose sawo gyvenimo aadroje, wifada atsimindawo Dangaus Tėwą.

B. Gudaitis, Pagėgių gim. II kl. mok.

Mažoji mokytoja.

Maloni mergaitė iš Berno, ilgoką laiką gyveno pas sawo gimines Neunburgo mieste. Ten ji pirmą kartą pateko į kwentadienio mokyklą, ir išgirdo gražius Biblijos žodžius, ir brangias giesmes giedant. Diawas jai atwėrė žirdį, ji išmoko pažinti ir mylėti Išganytoją ir weik iš prityrimo galėjo giedoti:

„Dėju mano wis mylėsiu,
Kolei gyw's aš būsiu čia...“

Bet atėjo laikas, kada ji wėl turėjo namo pas tėwas grįžti, ir tas ją linksmino, nes waikei niekur taip gerai nėra, kaip pas tėwas. Bet čia jai lyg ko trūko. Kai tik sekmadienis ateidawo, ji jausdawosi tokia tuščia, nes tame kaime nebuwo kwentadienio mokyklos.

Tą nepasitenkinimą ji ilgokai užlaikė sawo žirdyje, ir dažnai maldoje sawo Išganytojui skundėsi. Staiga jai kilo puiti mintis. „Kaip būtų“, ji klausia pati sawęs, „kad aš pati kwentadienio mokyklą įsteigčiau, kadangi arti nei jokios nėra.“

Tuojau ji pradėjo dirbti, ir meldė Wiešpaties išmin-tingumo ir malonės tam. Kitą sekmadienį ji jau turėjo puikų susirinkusių waiškų. Su jais ji giedoja, meldėsi, skaitė nusidawimus iš ewangelijos, ir pasakojo jiems apie Wiešpaties meilę. Ši darė taip, kaip ir Neunburgo kwentadienio mokykloje daroma buvo.

Kitą sekmadienį wafakai atsiwedė sawo daru-
gus, ir jų skaicius kas sekmadienį wis didėjo, kol paga-

66

Išau mažoji mokytoja keturių dešimčių vaikų pulkeli aplink save turėjo, su kuriais ji kas sekmadienį giedoti galėjo:

„Jėzau eis pirmu, gyvasties taku,
jau daugiau neb' apsištosiu...“

Jau ir gražiosios Kalėdų šventės artinosi. Ji vėl atsiminė Kalėdų eglutę Neunburgo šventadienio mokykloje. Ji galvojo apie šviesiai degančias žvakutes, kurių spindėjimas jai vaizduoja Diekpaties šviesybę. Ji galvojo apie gražias Kalėdų giesmes. Kaip gražu, kai giedama buvo: „Tai ta naktis, kurioj spindėjęs, meilums man Dievo dangiškasis...“

Mes norime irgi Kalėdas švęsti savo šventadienio mokykloje, galvojo ji. Bet kaip tai padaryti? Jai buvo aišku: viena ji to negalės padaryti, čia turėjo miešas tėvelis jai pagelbėti. Ji skuba pas tėvelį ir prašo, kad jis vieną Kalėdų eglutę papuoštų ir būtų šventės dėjas.

Nors tėvui tai buvo neįprastas dalykas, bet jis sutiko. Kalėdų vakarą suplaukė daug vaikų ir tėvų iš višos apylinkės ir šventė buvo labai graži.

Tas mažas grūdelis, kurį mergaitė pasėjo, per Dievo malonę užaugo. Ir dabar tame kaime yra dvi tokios mokyklos, kiekviena su keturiom dešimtim vaikų, kur linksmi Dievo garbinimas skamba. **S. Prešas, Pagėgių gim.**

Žinios.

Wokietija.

— Pasaulinio garso Bažnyčių vadai dėl kun. Niemöllerio neteisėto laikymo kalėjime pasiuntė bendro protesto telegramą Wokietijos kancleriui Hitleriui, Bažnyčių ministeriui Kerrui ir Teisingumo ministeriui Dr. Gürtneriui Berlyne. Telegramos turinys toks: „Kaipo krikščioniškos Bažnyčios nariai, priklausančią įvairioms tautoms, mes laikome savo pareigą išreikšti mūsų didelį susirūpinimą dėl to įvykio, kad kunigas Niemölleris tebekalinamas slaptosios policijos nesiškaitant su teisėtu teismo sprendimu. Mes esame įsitikinę, kad tūkstančiai krikščionių višame pasaulyje, rimtai pageidaujancijų reikšti Wokietijai draugingumą, kartu su mumis apgailestauja tokių skaudų veiksmą prieš vieną wokišką draugkrikščionį, kuris teisėtu teismo sprendimu nuo apkalbinimų priešwaltybėne veikla yra išteisintas. Mes meldžiame Dievo malonės, kad Jis apsaugotų mūsų brolių ir išgelbėtų jį iš višio piktto“.

Pasirašo: Cosmo Cantuar — Canterbury arkivyskupas, Erling Eidem — Upsalos arkivyskupas, Germanos — Tyateiros arkivyskupas, Mare Boegner — Prancūzijos Protestantų Bažnyčių Sąjungos pirmininkas, William Adams Brown — Amerikos Bažnyčių Sąjungos prezidentas.

— Wokietijoje leidžiamas įsawaitinis laikraštis „Das Evangelische Deutschland“ k. m. 11 Nr. apie Lietuvos ewangelikų wokiečių synodą, įvykusių šių metų pradžioje Kaune, taip rašo: „Wokiečių synode, kuriame dalyvavo 12 kunigų ir 60 parapijų atstovų, iki šiol buvęs seniorium probstas Titelbachas tapo vėl įrinktas. Kaip iš pasitarimų matoma, tikybos mokymo mokykloje klausimas parapijoms wis dar sudaro sunkumų. Wokiečių wafai daug tur mokinami tikybos ne wokiečių, bet lietuvių kalboje. Ir hiaip laikuriuose principiniuose klausimuose esą dar daug kas neišaiškinta“. Tame pačiame laikraštyje toliaus pažymima, kad i Lietuvos wokiškąsias parapijas wis daugiau įsiginęnas „Das Deutsche Evangelische Auslandsgehangbuch“, wieton jau išparduoto Wokiškojo giesmyno, buvusio išleisto Kaune.

Austrija.

— Ewangelikšos Bažnyčios Austrijoje superintendentas išleido parapijoms aplinkrašti, kuris perskaitytas wi-

soje ewangelikšose bažnyčiose. Tuo aplinkraščiu raginama wiši Austrijos ewangelikai ramiai laikytis ir nesišikti i politinius reikalus, kokie dabar wylsta tarp Wokietijos ir Austrijos.

Szwecarija.

— Waadt-Lausane kantono ewangelikšoji bažnyčia rūpinasi, kad kalnų žiemos sportininkai nepraleistų šventadienių be pamaldų. Alpių kalnuose ši bažnyčia išteigė 15 wietų, kur yra šaušo, wafario ir kowo mėnesiais kas šventadienį laikoma ewangelikšos pamaldos kalnų sportininkams.

Szwedija.

— Szwedijos bažnyčioje renkama aukos Austrijos ewangelikų neturtingiems wafams kelpiti. Austrijoje yra daug bedarbių ewangelikų keimų, kurių wafai labai štursta. Sgitą kilnų Szwedijos ewangelikšos bažnyčios sumanymą remia ir padeda įgywendinti arkivyskupas Eidem ir liti Szwedijos bažnyčios wadai.

— Šių metų gegužės mėn. 8—12 dienomis įwyks Stokholme 19 iš eilės Wišutinioji Szwedijos ewangelikšos Bažnyčios konferencija. Tokia konferencija įšaukia ma farta per tris metus. Konferencijoje aptariama wiši šwarbesnieji Szwedijos ew. Bažnyčios reikalai ir įwytkiai.

Wengrija.

— Mirė didelis Wengrijos ewangelikšosios bažnyčios weikejas, prof. Dr. Sandor Papp, sulaukęs 77 metų amžiaus. Jis buvo didelis bažnyčios istorijos ir bažnyčios mokslų žinowas.

Abesinija.

— Įš 7 milijonų Abesinijos gywentojų 3 milijonai priklauso koptikšajai monofizitų krikščionių bažnyčiai. Ši bažnyčia nepripažįsta Kristaus žmogikšosios prigimties ir laiko Kristų tikrai Diewu žmogaus pawidale. Koptikšoji Abesinijos bažnyčia iki šiol priklauso Egipto koptų bažnyčiai ir jos metropolitui Aleksandrijoje. Dabar Abesinijos koptų bažnyčios wylstupai nutarė išsirinkti sau metropolitą ir atskirti nuo Egipto koptų bažnyčios, sudarant įawištowią bažnyčią su centru Addis Abbeboje.

Niasjala.

— Saloje Nias yra apie 130 000 ewangelikų krikščionių. Jie iki šiol buvo dwasiniai aptarnavjami misionierių europiečių. Dabar tie Nias ewangelikai jau įsiorga nizawo i įawištowią ewangeliką Nias salos bažnyčią. Po šteigiamajo tos bažnyčios synodo, dabar įwyko antras synodas, kuris priėmė bažnyčios statutą, įulyg kuriuo bažnyčia twafylis.

Batačiai. Batačių parapijoje 1937 metais gimė 35 kūdikiai: 20 berniukų ir 15 mergaikių, — wiši moteryšėje; įsitusė 10 porų; mirė wišo 21 asmuo: wyrų 10, moterų 11; mirusiųjų tarpe 10 kūdikų. Konfirmandų iš wišo buvo 35: berniukų 19, mergaikių 16. Prie Szwentos Batarienės priimta 569 asmens: wyrų 226, moterų 343. Parapijos kasa pajamų turėjo 3345,60 Lt, išlaidų 3169,21 Lt. 1938 m. šaušo 1 d. kasoje liko 176,39 Lt. Beturčių kasa pajamų turėjo 301,57 Lt, išlaidų 275 Lt. 1938 m. šaušo 1 d. beturčių kasoje liko 26,57 Lt. Pastowiai kelpiami 6 beturčiai ir 1 nepastowiai.

Praeitais metais padaryta keleta mažesnių remontų: klebonijoj krosnys atremontuotos, bažnyčios stogas pataisytas; wargonininko gywenamajame name taip pat daryta remontų. Ateinantiems metams irgi numatoma remontų. Po neramiųjų 1934—35 metų, atwylus i Batačių parapiją kunigauti gerb. kun. A. Kelerui, parapijoje gywenimas grįžo i normales wėjes.

— Š. m. kowo 6 d. Batačių ew. bažnyčioje iš r. fatalikų tikybos perėjo i ew. liut. tikybą J. Juczius, ufininkas, gyw. Užkėwuių km. Per keletą pastutinių metų J. Juczius wis buvo pastebimas ewangelikų tarpe: dalywau dawo bažnytinėse pamaldose, laidotuvių giedojimuose ir

t. t. Jis yra gerai susipažinęs su Szw. Raštu ir ew. tikyba. Tegu Wiešpats Dievas teikia savo palaimą šiam naujam mūsų parapijos nariui.

J. A.

Garliawa. Garliawos ew. parapijoje po karo pasireiškė nemažas apsnūdymas. Anie liūdni ir nesantaisios laikai ewangelikus vedė prie galutinio žlugimo. Bet Dievui dėkui, persitvarkius bažnyčiai vyriausybei, pamaži pradėda tvarkytis ir parapijos ne tik iš viršaus, bet ir iš vidaus. Prie naujo atbudimo Garliawos parapijoje prisidėjo ir Liet. Ew. S-ga. S-gos C. B-bos pastangomis buvo atkeltas ewangelikškas mokytojas p. Krygeris, kuris š. m. sausio 9 dieną įsteigė bažnytinį chorą. Pradžiai atrodė sunki, bet greitai laiku pasirodė didelis jaunimo susidomėjimas ir atbudimas, kad šiuo metu jau prie choro prisirašė apie 50 narių. Kadangi parapija užima didelį plotą, tai kai kurie susipratę jaunuoliai atvyksta į chorą net gyvenantieji virš 20 km atstume. Kas newisai džiugina, tai ta aplinkybė, kad ne visi choristai sutinka giedoti lietuviškai, todėl choras pasidalijo į dvi grupes, wokiškai daliai wadowauja p. Glitas. Bet reikia tikėti, jog ateityje tas nesusipratimas išnyks, nes tikrieji ewangelikai turi suprasti, kad ewangelikškoji sąwoka, kalbos atžvilgiu negali turėti skirtumų. Nežiūrint to, tenka džiaugtis, nes į pamaldas žmonių renkasi žymiai daugiau, jaunimas buriasi choro organizacijoj, parapijos tarnyba rūpestingai darbuojasi bažnyčios sutvarkymo atžvilgiu. Bendrai imant, Garliawos parapijai, aušta šaistėsnis ateities rytojus.

Būtų labai neįsimintinga, jei kas imtų lokiu nors būdu tą atbudimą slopinti. Dievo žodis ir ewangelikškoji idėja mums ewangelikams turi būti aukščiausias tikslas ir mes jo turime visi wieningai su visu atsidawimu siekti.

M-s.

W. Rud. Naumiestis. W. Rud. Naumiestyje dirba ew. mokytojas p. Gemboldas. Šis mokytojas turi didelę pedagoginę praktiką ir gerai pažįsta ewangelikų gyvenimą. Dabar W. R. Naum. ew. mokiniams dėsto ir tikyba. Naumiestiškai ew. turėdami toki wadovą, galėtų gražiai susiorganizuoti ir tinkamai pasirodyti, kaip susipratę ewangelikai ir lietuviai.

Willawikšis. Praeitą wasarą Willawikšyje įsteigė L. Ew. S-gos šyrius. Willawikšiui trūksta energingo ew. kunigo, kuris galėtų ew. willawikškiečius išjudinti. Tuo tarpu, šis trūkumas yra labai jaučiamas. Bendrai imant, Suwalkijoj trūksta kunigų. Dabar lieka be aptarnavimo parapijiečiai, o labiausiai nukencia mokslus einąs jaunimas.

Kybartai. Kovo 4 d. 16 val. Wals. Gimnazijos patalpoje įvyko Liet. Ew. S-gos Kybartų šyrius metinis narių susirinkimas, kurio prezidentą sudarė Gimnazijos inspektorius Purwis, p. Žiobrys ir p. Juodgudis. Susirinkimas buvo atidarytas giesmė „Pranaše Didis“, po kurios Wiktyczio klebonas kun. Bumbulis skaitė idomią ir turiningą paskaitą apie ewangelikškos bažnyčios išaugimą Klaipėdos krašte. Paskiau sekė titi dienotvarkės punktai ir Walsybos pranešimai, iš kurių matyti, kad Kybartų šyrius, neatšizwelgdamas į jokias kliūtis, auga ir stiprėja. Per tuodą savo gywawimo metu jis suruošė keletą paskaitų ir pirmąjį Lietuwoje „Lietuwo — ewangeliko teisma“. Taip pat įsigijo knygynėlį, kuris dabar jau turi per 200 įwairaus turinio knygų. Susirinkime buvo pareikštas karštas pageidawimas, kad Kybartuose būtų įvestos lietuwiškios ewangelikškos pamaldos. Į Sąjungą įsirašė 5 nauji nariai. Susirinkimas baigtas giesmė „Taigi mielam Dievui hirtingai dėkawokim“ ir kun. Bumbulio malda.

E. B.

Szafiai. Szafių parapijoje yra nemaža ewangelikų. Szafių miesto pradž. mokykloje randasi kelios dešimtys mokinių, gerokas skaiczius yra ir aukštesniuose šyriuose. Nėšeniai nukelta ewangelikė mokytoja p. Redekaitė stropiai rūpinasi tikybos pamokomis. Būtų pageidautina, kad ew. lietuwiškasis jaunimas susiprastų ir burtūs į ewangelikškas jaunimo kuopeles, o tą įgywendinti geriausiai padėtų įsteigiant L. Ew. S-gos šyrių, per tai pakiltų ewang. tarpe ewangelikškas ir tautikškas susipratimas ne tik jaunųjų, bet ir suaugusių tarpe.

M-s.

Paupys. Paupio „J. S.“ šyrius narių susirinkimas įvyko kovo mėn. 7 d. Susirinkimas atidarytas giesmė: „Daityl wis Jėzu hirdyje“ ir psalmo žodžiais. Pirmininkas pranešė apie įvykų „J. S.“ atstovų suwaziawimą. Tuomet sekė nario Genšaiczio paskaita „Diuteris — reformatorius“. Toliau pirmą kartą buvo prawestas konkursas. Nariai galėjo parašyti ką jie žino iš Biblijos, ir laikytų pranešimų. Be to, buvo užduoti nariams klausimai šefancziam susirinkimui. Dar pasitarus įwairiais šyrius reikalais, susirinkimas baigė pradėtąją giesmę. **Gr.**

Klaipėda. Wytauto Didžiojo Gimnazijos abiturientų išleistuwės įvyko šio mėn. 19 dieną. Šiais metais išleidžiamoji klasė yra didžiausia iš wisų iki šiol buwusių. Išleidžiama wiso 19 jaunuolių. Iš jų 13 ewangelikų: 1. Bintakys Richardas iš Daubarų, 2. Borbė Wilius — Linčių, 3. Brakas Tautwydas — Klaipėdos, 4. Gailius Gediminas — Klaipėdos, 5. Kalwelis Ernštas — Wanagų, 6. Maczkus Martynas — Dowilų, 7. Rauba Mašjas — Sausgalwių, 8. Petrauskas Arturas — Kretingos, 9. Spertalis Jonas — Klaipėdos, 10. Stubra Andrius — Žiaukų, 11. Szafinis Martynas — Szlapškilės, 12. Toleitytė Jewa — Dumpių, 13. Wėlius Alfreidas — Stančikų.

Klaipėda. Ši šefmadienį, įvyksta „Sandoros“ salėje „Sandoros“ Moterų Pagalbos draugijos metinis susirinkimas ir šwentė. Bus paskaitų, prakalbų, giedojimų ir šakymas eilių. Wisi hirtingai pakwecziami.

Redakcijos žodis.

Redakcija labai džiaugiasi, kad diena iš dienos laikraščio bendradarbių šeima auga ir didėja. Turint daugiau bendradarbių, laikraštis darosi turiningesnis, įwairesnis ir idomesnis. Taipgi ir jo puslapių skaiczius padidėja; o su laikraščio padidėjimu, redakcijai prisideda ir daugiau darbo. Ypacz laikurių mūsų mielių bendradarbių netwarkingai surašyti ir redakcijai prisiųsti rašiniai, žymiai apšunkina wšą darbą; tiek redakcijai, tiek ir spausluwėje raidžių rinkėjui sudaro daug kablumų. Todėl sawo mielus bendradarbius maloniai prašome prisilaukyti šių taisyklių:

1) Rašydami ką nors „Liet. Ew. Keliui“, rašykite wienoje lapo pusėje, palikdami dar beweil apie treczdalį lapo tuščio lauko prierakams padaryti.

2) Eilutė nuo eilutės rašykite, kiek galima recziau.

3) Siųskite tik hwariai perrašytus raštus, o ne subraukytus juodraščius.

Rankraščius siųsdami neužklijuokite woko, tik užrašykite ant jo „Rankraščiai“, tai pašto ženklų užteks už 5 centus.

Sawo skaitytojams primename ir prašome, kad pakeitus sawo gywenamą wietą, turite tuojau apie tai pranešti sawo paštui, prašydami laikraštį siuntinėti nauju adresu. Jei pašte to nepadarote, tai parašykite kuo skubiausiai apie tai „Liet. Ew. Keliui“ redakcijai.

Užsakymus pirmą redakciją, kiekwiena pašto įstaiga ir laikininkai. Užsakant redakcijoj laikraščio kaina: metams 2 litai, 1/2 m. 1 litas ir ketwircziui m. 50 centų. Užsakant pašto įstaigoje, kaina 2 litai 30 ct., pusė m. 1 lit. 30 ct. ir ketwircziui m. 80 ct. Redakcija Lietuwių Ewangelikų Susitwienėjimo Bažnytinis komitetas. Redaguoja R. A. B. D. A. G. S. — Spaudė: „Situania“, Klaipėda, Balangos gatwė 23-24. — Rankraščius ir užsakymus prašome siųsti šiuo adresu: Klaipėda „Situania“, Dagiai.